

60.010/v

M.T.I.

Szerkeszti a **Külpolitikai Szerkesztőség**

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

1978. január 2. hétfő /mti/

kk 1. várható

km/pg kd

1978. január 2./mti/

u j - d e l h i : carter amerikai elnök tárgyalásai

az indiai kp akcióhete kezdődik

m o s z k v a : emil wojta _szek lengye , külügyminiszter látogatása

a s s z u á n : szadat-sziad barre megbeszélések

-1-

07.05/pg

Nhw 7.35

kk 2. rövid hírek

wa/sp/pg kd

1978. január 2./mti/

new york: koch

Vasárnap hivatalosan beiktatták tisztségébe Edward Kochot, New York 105. polgármesterét. az egy óráig tartó ünnepségen fagyos hidegben mintegy kétezer-öttszázan vettek részt, köztük a város, a szövetségi állam és az egyesült államok elöljárói. az 52 éves Koch beszédében rámutatott arra, hogy a főváros lakóinak nagy áldozatokot kell hozni, ha fel akarják támasztani „New York életképességét„./upi/

grenoble: bombatámadás

Grenobleban vasárnap ismeretlen támadók gyújtóbombát dobtak egy villamosipari intézmény épületére. elmenekülésük előtt a támadók olyan plakátokat ragasztottak ki a környező falakra, amelyek arra utalnak, hogy a bombatámadással a nukleáris ipar ellen akarnak tiltakozni./reuter/

tokio: hirohito

Ezeröttszáz rendőr, golyóálló üveg és rendkívül szigorú biztonsági intézkedések óvták Hirohito japán császár testi épségét, amikor hétfőn tokiói palotája erkélyén megjelent, hogy az újév alkalmából üdvözlje alattvalóit. az intégető császári család előtt mintegy 26 ezer japán vonult el./upi/

istanbul: politikai gyilkosságok

Törökországban tavaly kétszázötvennégyen haltak meg és mintegy háromszáz sebesültek meg politikai merényletek következtében - közölte vasárnap összefoglaló jelentésében az Anatóliai Török Híregyhelyiség. a halálos áldozatok száma messze meghaladja az 1976-os adatokat: akkor kilencvenen vesztették életüket./ap/

/folyt. köv./
07.45/pg
Num 7.55

-2-

kk 2./ rövid...folyt./pg

addis ababa: ellenforradalmárok

Etiópiai önkéntesek a biztonsági erők és a fővárosi lakosok támogatásával felszámoltak egy ellenforradalmár bandát, amely Addis Ababa egyik kerületében tevékenykedett. egyidejűleg letartóztattak több embert, akik reakciós propagandát terjesztettek./taszsz/

johannesburg: börtönhalál

Egy johannesburgi börtönben karácsonykor, röviddel letartóztatása után belehalt sérüléseibe Moonsamy Pillay, akit rokonai beszámolója szerint a rendőrök őrizetbevételekor súlyosan bántalmaztak - közölte a johannesburgi sajtó vasárnap. 1976 márciusa óta Pillay volt a 23. személy, aki rendőri őrizetben halt meg./ap/

--

kk 3. Lavina

szb/ny/pg kd

bécs, 1978. január 2.

szabó Zoltán, az mti tudósítója jelenti:

Lezudult Ausztriában az újév, és egyben a téli szezon első lavínája. Bad Ischl közelében vasárnap délután a hótömeg elsodort három sietőt. az azonnal megindult mentési munkálatoknak köszönhetően egy óra múlva sikerült két felnőttet élve kimenteni, majd minden erővel folytatták a keresést a csoport harmadik tagja, egy 7 éves gyermek után, akit csak sokkal később, de szerencsére ugyancsak élve sikerült megtalálni. mindhármukat kórházba szállították.

/folyt. köv./
08.05/pg
Num 8.15

-3-

kk 3./ Lavina... folyt/pg

a lavinaveszély által leginkább érintett Ausztriában újabb intézkedések bevezetésével igyekeznek növelni a síelők biztonságát. a sportolásra alkalmas lejtők - a tervek szerint - a közutakhoz hasonlóan közlekedési táblákkal lesznek ellátva, amelyeken belül kockázatmentes síelést biztosítanak. természetesen a nem kijelölt helyeken bajba jutott - megsérült, vagy lavinák által elsodort - síelőknek is segítségére sietnek, de a felmerült költségeket a „szabálysértő”, károsultaknak kell megtéríteniük.

-.-

kk 47. mozambik - ujévi üzenet

wa/pg kd m a p u t o, 1978. január 2./mti/

a mozambiki népi köztársaság életében 1977 fontos időszak volt - hangsúlyozta ujévi üzenetében samora machel mozambiki államfő, a frelimo elnöke. az egyik legjelentősebb eredménynek machel azt nevezte, hogy tavaly alakult meg a munkások és parasztpártja, amelyet a marxizmus-leninizmus eszméi vezérelnek. utalt arra, hogy 1977-ben fogadták el a társadalmi-gazdasági fejlesztés irányelveit és a szocialista társadalom építésének konkrét programját.

tovább erősödött az ország politikai függetlensége - hangzik az üzenet. mozambik történetében első ízben választották meg a népi hatalmi szerveket - a szavazás során a munkások, parasztpárt és a forradalmi értelmiség képviselői a forradalom ellenségeinek felforgató és agressziós cselekedeteivel szemben politikai érettségről és szilárdságról tettek tanúbizonyságot. machel rámutatott arra, hogy a békés építőmunka további sikereinek záloga a védelmi képesség fokozása és a dolgozók forradalmi éberségének fokozása./taszsz/

*-.-
-4-

08.10/pg

Nm 8.20

kk 5. „régí”, és új 1978-ban

a-sa/pg mi kd

1978. január 2./mti/

b a k u , b e r l i n

medzsid agajev, a szovjetunió legidősebb, 142 éves polgára számára többszörös családi ünneppel párosultak a szilveszteri mulatságok. a kaukázusi tikjaband falu szovjetjének küldötte az óév bucsuztatásakor köszöntötte egyik unokahúgának 110. születésnapját, s az idős embert családja ugyancsak ezen a napon két ükunokával „lepte meg”.

azerbajdzsán déli részének hegyvidékén nem agajev családja az egyedüli, melynek tagjai „örökifjak”, hiszen a környéken élnek a szovjetunió legidősebb emberei - csupán a múlt esztendőben 68 parasztember töltötte be 100. életévét.

/adn/

x x x

az ndk legfiatalabb lakosai között nagy „verseny”, folyt az elsőség megszerzéséért. az ország szülészeti klinikái közül a lipcsei jelezte a legkorábbi érkezést - az újév hajnalán 00.03 órakor jött világra az 1978-as év első új ndk-beli lakosa. nulla óra nyolc perces születésével a második helyet szerezte meg a magdeburgi klinika újszülöttje, míg 00.25 perces „eredménnyel”, a berlin-friedrichschaner klinika csecsemője a harmadik lett./adn/

l i p c s e , h a v a n n a

a vasút hőskorának egyik szép műemlékét, az ndk legrégebbi főpályaudvarát, az 1915-ben elkészült bajor-pályaudvart hamarosan újjáépítik. a terveknek az ndk műemlékvédelmi intézete, a drezdai közlekedési múzeum, az ndk államvasútja és lipcse városi tanácsa közösen dolgozik.

a lipcsei főpályaudvar a múlt század első angol állomásainak mintájára építették, s a „példaképek” lebontása óta a bajor-pályaudvar épülete őrzi az elődök emlékét. a nyugdíjaskorú, állomásépület és környéke jelenleg is aktív - naponta 15 vonat forgalmát bonyolítja le./adn/

x x x

minden bizonnyal az év legfiatalabb vasutvonalát adták át január elsején a kubai santa clarában. az ünnepélyes megnyitón fidel castro, a kubai államtanács elnöke beszédében elmondta, hogy a havannát a keleti országrészekkel összekötő vonal 280 kilométeres szakaszát több mint három ezer ember építette szovjet tervezők közreműködésével. a kubai államfő bejelentette, hogy a vasuthálózat kibővítése után, 1985-ben a jelenlegi 14 millió utasról mintegy 45 millióra növekszik a forgalom.

/prensa latina/

-.-
-5-

Nm 8.30

08.30/pg

kk 6. carter indiában

gr/sp/pg kd u j - d e l h i, 1978. jan. 2./mti/

James Carter amerikai elnök és morardzsi deszai indiai miniszterelnök hétfőn második alkalommal is tárgyalóasztalhoz ült. megfigyelők szerint a tanácskozáson a két ország nukleáris együttműködésének kérdéseit, az indiai-óceán térségének fegyverzetcsökkentési problémáit, valamint a nemzetközi gazdasági rendszer megújítása érdekében teendő lépéseket tekintették át. a nukleáris kérdésekkel foglalkozva központi helyen az amerikai dúsított uránium szállítására vonatkozó hosszú távú megállapodás szerepelt, amellyel az indiai atomreaktorokat kívánják üzemeltetni.

az indiai miniszterelnök a találkozón ismételten sikraszállt a nukleáris energia kizárólag békés célú, az emberiség jólétét szolgáló felhasználása mellett. kijelentette, hogy india minden eszközzel támogatja a tartós békére irányuló törekvéseket, és azt, hogy az atomenergiát ne használják fel pusztító célokra.

Carter elnök tájékoztatta tárgyalópartnerét a szovjet-amerikai salt-tárgyalásokról, valamint a genfi háromoldalu konferenciáról. annak a reményének adott hangot, hogy atomfegyver-kísérletek általános betiltásáról folyó szovjet-amerikai-angol tárgyalásokba később franciaországot és kínát is bevonják, de hozzátette, hogy ehhez még évekre lesz szükség.

Carter indiai látogatásának hétfői programján mahatma Gandhi sírjának megkoszorúzása szerepel, majd az amerikai nagykövetségen találkozik az Indiában élő amerikaiak képviselőivel. a tervek szerint ugyancsak hétfőn az indiai parlamentben beszédet mond, amelyben várhatóan a fejlődő világ problémáival foglalkozik kiemelt helyen./reuter, upi/

..

-6-

08.35/pg

Nm 8.58

980 Om

kk 7. eanes ujévi üzenete

gr/sp/pg kd L i s s z a b o n, 1978. január 2./mti/

Portugália súlyos gazdasági helyzete miatt sötét hangvételű újévi üzenetet intézett vasárnap este Antonio Romalho Eanes államfő az ország népéhez.

az államfő hangsúlyozta: az ország gazdasági helyzetének romlása olyan méreteket öltött, ami a mind nehezebben elérhető külföldi hitelek további felvételét teszi szükségessé, sőt, az aranytartalékok eladásának veszélyes lépését kényszerítheti ki. a kereskedelmi mérleg súlyos deficitje miatt 1978-ban portugáliának halaszthatatlan gazdasági feladatokat kell megoldania. Eanes kollektív erőfeszítésekre szólította fel az ország népét, hogy az idei év a gazdaság helyreállításának jegyében teljen el. ugyanakkor elégedetten állapította meg, hogy 1977-ben javult a munkafegyelem és kevesebb sztrájk volt.

a portugál államfő csak érintőlegesen tért ki a jelenlegi kormányválsággal kapcsolatos kérdésekre. mindössze annyit állapított meg, hogy az új kabinetnek az ország sorsáért felelős erők politikai kompromisszumát kell tükröznie. mint ismeretes, Mario Soares kormányalakítási tárgyalásai a jobboldali ellenzék pártjaival és a portugál kommunista párttal mindaddig nem jártak eredménnyel./reuter, upi/

..

kk 8. wojtaszek - előzetes

ék/pg kd m o s z k v a, 1978. január 2.

Pék Miklós, az mti tudósítója jelenti:

a szovjet kormány meghívására kedden reggel kétnapos hivatalos látogatásra Moszkvába érkezik Emil Wojtaszek lengyel külügyminiszter. a lengyel diplomácia vezetője alig több mint 48 órával Carter amerikai elnök varsói látogatása után utazik Moszkvába.

az egyenlőség, a testvéri barátság és a proletár internacionalizmus elvein alapuló szovjet-lengyel kapcsolatok kiemelkedő eseménye volt az Edward Gierek, a Lemp kb első titkára vezette párt- és állami küldöttség 1976. novemberi látogatása a szovjetunióban. a tárgyalásokról kiadott közös nyilatkozat megállapította, hogy az 1945. áprilisában aláírt, és a husz évvel később meghosszabbított barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés szilárd alapul szolgál a két ország közötti sokoldalú kapcsolatok fejlődéséhez. a szovjet-lengyel kapcsolatok a második világháború befejezése után eltelt több mint három évtizedben a két szocialista állam azonos társadalmi rendszerén, a szovjet és a lengyel nép céljainak egységén, az szkp-nak és a lemp-nek a marxizmus-leninizmus és a proletár internacionalizmus elveivel való hűségen alapulva megbont-hatatlan szövetséggé váltak.

/folyt. köv./

08.50pg
Nm 9.10

-7-

980 Om

kk 8. / wojtaszek...folyt/pg

a szovjetunió Lengyelország első számú kereskedelmi partnere, a lengyel fél pedig vezető helyet foglal el a szovjetunió külkereskedelmében. a két ország közötti áruforgalom a jelenlegi öt éves tervidőszakban várhatólag 1,7-szeresére nő. fontos helyet foglalnak el a lengyel nép-gazdaság szükségleteinek kielégítésében a szovjet fűtő- és nyersanyagszállítások. a szovjetunió közreműködik a katowicei kohászati kombinát építésében, a katowice és a szovjet határ között húzódó szélesnyomtávu vasútvonal lefektetésében. lengyelország egyebek között hajókat, utépítő gépeket, vegyipari berendezéseket, szénét szállít szovjet megrendelés-re.

andrej gromiko szovjet és emil wojtaszek lengyel külügy-miniszter kedden kezdődő megbeszélései a szocialista közösség-hez tartozó államok egyeztetett külpolitikájának további összehangolását szolgálják./mti/

kk.9. mozambik - pártépítés

pl/sp/p ml kd m a p u t o, 1978. január 2./mti/

„a pártszervek kiépítésének,, éve kezdődött mozambikban. a „mozambiki hősök napja,, február 3., és a „forradalom napja,, szeptember 25. között az afrikai ország dolgozóinak ez-reit tervezik felvenni a párt tagjainak sorába. erről hozott határozatot a frelimo központi bizottsága december utolsó napján tartott ülésén. samora machel elnök vezetésével egy munkacsoport már megkezdte a pártépítéssel kapcsolatos tevékenységet.

a plénum egyebek között hangsúlyozta: „az elmúlt hetekben demokratikusan megválasztott népképviselők csak akkor teljesíthetik feladataikat, ha munkájukat a párt irányítja. ha nem erősítjük pártunkat, fennáll a veszély, hogy elmarad a nép lendülete mögött.,, az alig egy évvel ezelőtt megalakult frelimo-párt tagjainak kivétel nélkül a nép legjobb képviselői közül kell kikerülniük.

a párttagok felvétele a népképviselők közelmúltban befejeződött megválasztásához lesz hasonló. a képviselőjelöltekről az ország lakóinak milliói a falvakban, a különböző lakóterületeken, gyárakban és szövetkezetekben tartott nagygyűléseken szavaztak.

/folyt. köv./

9.00/p

Nw 9:15

-8-

kk.9./mozambik....folyt/p

a központi bizottság felhívásában hangsúlyozta: a frelimo tevékenységében abból a törvényszerűségből indul ki, hogy a kizsákmányolástól mentes társadalom felépítése nem lehetséges marxista-leninista párt vezetése nélkül./adn/

.-.

kk.10. közel-kelet

hf/p kd

1978. január 2./mti/

k a i r ó

egyiptom arra számít, hogy carter amerikai elnök és szadat egyiptomi államfő szerdai asszuáni megbeszélései segítenek majd áthidalni az egyiptomi és izraeli elképzelések közötti jelentős különbségeket. az al-ahram hétfői jelentése szerint a tárgyalásokon szadat szorgalmazni akarja, hogy az egyesült államok vállaljon tevékenyebb szerepet a jelenlegi akadályok elhárításában.

kairói illetékesek úgy tudják, hogy az asszuánban szerdán délelőtt kezdődő megbeszéléseken egyiptom igyekszik majd megnyerni az amerikai felet annak az egyiptomi álláspontnak, amely az izraeli javaslatokkal ellentétben nemcsak önkormányzatot, hanem önrendelkezést akar biztosítani a megszállt területek palesztin lakosságának. egyiptom az önrendelkezési jog elismertetésével biztosítani akarja annak lehetőségét, hogy a palesztinok független államot hozzanak létre, amely valamiféle alkotmányos viszonyban lenne jordániával. izrael és az egyesült államok azonban elzárkózik ettől a tervtől. mint emlékeztet, carter amerikai elnök a múlt hét közepén csatlakozott a begin-tervnek ahhoz a kulcsfontosságú alaptételéhez, amely egyszer s mindenkorra megtagadja a palesztinoktól az önálló állam alapításának jogát.

az izraeli rendezési tervet bírálta husszein jordániai uralkodó is a carter elnökkel szombaton teheránban folytatott tárgyalásai után adott nyilatkozatában. hangoztatta, hogy csak akkor hajlandó bekapcsolódni a közel-keleti rendezésről folyó tárgyalásokba, ha izrael kivonul a megszállt arab területekről, s hozzájárul, hogy kelet-jeruzsálemben helyreállítsák az arab fennhatóságot. hozzáfűzte, hogy a rendezés keretében meg kell tárgyalni a jordán folyó nyugati partján létesített izraeli települések jogi státusát és az izraeli csapatok kivonásának menetrendjét.

a jordániai rádió vasárnap energikusan elítélte begin izraeli kormányfő „bibliai érvelését,, s rámutatott, hogy az ősi jogokra való hivatkozás nem vezet el a közel-keleti válság békés rendezéséhez. az ammani rádió begin rendezési elképzeléseit elemezve megállapította, hogy izrael továbbra is a befejezett tények politikáját akarja érvényesíteni a békülékeny gesztusok álcája mögé rejtőzve./reuter, upi, afp/

/folyt. köv./

9.10/p

Nw 9:20

-9-

Kk 10./ közel-kelet...folyt/pg

t e l - a v i v

az izraeli kormány propaganda-akcióba kezdett, hogy a megszállt arab területeken állami ösztönzésre létesült zsidó települések lakosságát megnyugtassa a területek jövőjét illetően.

dajan külügyminiszter és saron mezőgazdasági miniszter vasárnap a sinai-félsziget északi részén lévő szadat-település lakosai számára tartott gyűlésen a zsidó telepesek aggodalmaira válaszolt. ariel saron mezőgazdasági miniszter, aki tábornokként vett részt izrael hódító háborúiban, a telepesek megnyugtására közölte, hogy ha visszaállítják is az egyiptomi szuverenitást a sinai fölött, az ott létesített izraeli települések továbbra is az izraeli hadsereg védelmét fogják élvezni. dajan ugyanakkor kijelentette: a kormány nem kívánja módosítani azt a szadatnak tett javaslatot, amely szerint egy izraeli-egyiptomi megállapodás keretében visszaadja egyiptomnak az 1967-ben elhódított sinai-félszigetet. dajan, aki az 1967-es háború idején hadügyminiszter volt, azt hangoztatta, hogy izrael „sosem ragaszkodott e területek izraeli szuverenitásához”, s hogy a sinai-félsziget északi része, amelyen az izraeli kormány jóváhagyásával létesültek zsidó települések, „akárcsak tegnap, ma sem része izrael államnak, ahogy sarm el-seikh sem,„./upi, ap, afp/

d a m a s z k u s z

ali abdesszalam triki libiai külügyminiszter vasárnap damaszkuszba érkezett, hogy tárgyalásokat folytasson a sziria vezetőivel a szadat kezdeményezéseit elítélő arab államok közös álláspontjáról. a damaszkuszi repülőtéren abdel halim khaddam sziriai külügyminiszter üdvözölte a libiai politikust. /upi/

/folyt. köv./
09.35/pg

Nhu 946

-10-

kk 10./ közel-kelet...2.folyt/pg

m o s z k v a

a szovjet afro-ázsiai szolidaritási bizottság forró üdvözlését küldte a palesztinai felszabadítási szervezetnek a palesztinai ellenállási mozgalom megalakulása 13. évfordulója alkalmából. az üdvözlés hangoztatja, hogy a szovjet emberek szilárdan támogatják a palesztinai nép igazságos ügyét, bátor harcát az izraeli agresszió, az imperializmus és a reakció ellen, a közel-keleti igazságos és tartós békéért. /taszsz/

kk 12. szocialista közösség - pravda

ék/pg kd

m o s z k v a, 1978. január 2./mti/

- derülátóan, szilárd magabiztossággal kezdték az új esztendő a szocialista közösség országainak népei. 1977. újabb nagy sikereket hozott számukra a gazdaság, a tudomány és a technika, a kultúra területén egyaránt - írja a pravda hétfői kommentárja.

- tovább erősödött és fejlődött az új társadalom építését vezető marxista-leninista pártok együttműködése. a nagy október 60. évfordulójának jubileumi esztendeje meggyőző erővel juttatta kifejezésre egységüket, a tudományos kommunizmus halhatatlan eszméi, a szocialista internacionalizmus elvei iránti huségüket.

- 1977-ben érezhetően tovább nőtt a létező szocializmus ereje, a nemzetközi eseményekre a béke és a haladás érdekében gyakorolt befolyása. nem kétséges, hogy e folyamat tovább tart, mert ebben a világ fejlődésének egyik legfontosabb törvényszerűsége jut kifejezésre.

- tavaly tovább erősödött a testvérországok gazdasági együttműködése, elmélyült a szocialista gazdasági integráció. a kgst-tagállamok eddig több mint 90 sokoldalú szakosítási és együttműködési megállapodást írtak alá. újabb lendületet kapott 1977-ben a tömegmértű szocialista munkaverseny. a jubileumi munkaverseny kezdeményezőjének, a csepel-vas-és fémműveknek kollektívájával együtt becsülettel állta szavát a munkaversenybe bekapcsolódott összes üzem, vállalat, mezőgazdasági szövetkezet.

/folyt. köv./

09.35/pg

Nhu 946

-11-

kk 12./ szocialista...folyt./pg

- a szocialista országok parlamentjeinek decemberi ülészakán elfogadott 1978. évi népgazdasági tervek és költségvetések azt bizonyítják, hogy a szocialista világ gazdasága ezután is dinamikusan és szilárdan fejlődik, tanusítva az új társadalmi rendszer fölényét. ennek érdekében további erőfeszítések szükségesek a népgazdaság rendszerének tökéletesítésére, az irányítás javítására, a termelés hatékonyságának emelésére és a minőség javítására. - írja a pravda kommentátora./mti/

--

kk 11. az iráni sah afrika szarváról

gr/pg ml kd

teh e rá n, 1978. január 2./mti/

reza pahlavi iráni sah hétfői sajtónyilatkozatában figyelmeztette addiszababát, hogy irán „nem nézné tétlenül,„ ha etióp csapatok megsértenék szomália határait. az uralkodó ugyanakkor az etiópai-szomáliai konfliktus tárgyalásos rendezését célzó erőfeszítések fontosságát is hangsúlyozta.

reza pahlavi közölte, hogy carter multiheti látogatása során az amerikai elnökkel, egyebek között, áttekintették az „afrika szarván,„ kialakult helyzetet is.

mint ismeretes, mohamed sziad barre szomáliai államfő, akit a mult héten fogadott az iráni sah, mindössze két nappal carter érkezése előtt hagyta el teheránt. a sahnál üzenetet hagyott carter számára, s ebben az egyesült államok támogatását kérte szomália számára./afp, dpa/

--

kk.13. vietnami kormány nyilatkozat /tudósítói/

/lásd: január 1. kk.4./

gy/p pk h a n o i , 1978. január 2.

győri sándor, az mti tudósítója jelenti:

a vietnami kormány szombaton közzétett nyilatkozata és a hanoi lapok vasárnapi vezércikkei a vietnam és kambodzsa közti területi és határkérdések tárgyalások útján történő rendezését sürgetik.

/folyt. köv./
10.00/p

Nm 10.45

-12-

kk.13./vietnami....folyt./p

együttal hangsúlyozzák a két nép hagyományos testvéri barátságát.

állásfoglalásában hanoi határozottan visszautasítja az 1977. december 31-én kiadott kambodzsai kormánynyilatkozatot, amely „agresszió,„ „nagy hatalmi törekvések,„ vádjával vietnamra hárítja a felelősséget a két ország határain jelentkező feszültségért. - vietnam - hangoztatja a hanoi kormánynyilatkozat - a bizalom, a hosszútávú együttműködés erősítése, a teljes egyenlőség, egymás szuverenitásának tiszteletben tartása, a belügyekbe való be nem avatkozás elvén nyugvó kölcsönös segítségnyújtásra törekedett kambodzsával. a vszk politikájának célja az, hogy a két ország közötti területi és határkérdéseket az egymás szuverenitásának kölcsönös tiszteletben tartása, az együttműködés és a szolidaritás erősítésével kell megoldani, a barátságon nyugvó határok kialakításával párhuzamosan. „vietnam pártja és kormánya következetesen ezt a politikát követte. sajnálatos, hogy kambodzsa feszültséget teremtett a határon, súlyosan ártva a két ország kapcsolatainak. a vietnami területek kambodzsa részéről történő sorozatos megsértése miatt - hangoztatja a nyilatkozat - vietnam népe és fegyveres erői kénytelenek voltak önvédelmi harcot folytatni, biztosítani az ország területi szuverenitását. a vkp és a vietnami kormány azonban mindenkor készen áll a tárgyalásokra a határproblémák gyors megoldása érdekében.„ hanoi álláspontja az, hogy minden vitás kérdést a szolidaritás, a barátság és az egymás iránti kölcsönös tisztelet szellemében kell rendezni. a vkp és a kkp központi bizottsága 1976 áprilisában megállapodott a pártvezetők találkozásában. kambodzsai kérésre először elhalasztották az eszmecsere, majd phnom penh lassan levette azt a napirendről. a vkp kb 1977 júniusában levelet intézett a kambodzsai párthoz, amelyben ismét mihamarabbi találkozót javasolt a legfelső vezetők között. vietnam kormánya most újból felveti, hogy a felek bármilyen szinten üljenek tárgyalóasztalhoz a lehető leghamarabb, hiszen mind a vietnami, mind a kambodzsai nép pillanatnyi és hosszútávú érdekei egyaránt a szolidaritás és a barátság fenntartását diktálják.

a vkp központi lapja, a dan dan, vasárnap vezércikkben elemezte a helyzetet. a lap hangoztatja, hogy vietnam számára a laossal és a kambodzsával való összefogás politikájának alapköve volt a franciák elleni antikolonialista harc idején és az amerikai imperializmus elleni küzdelemben egyaránt. dan dan emlékeztet arra, hogy milyen hatalmas áldozatot hozott vietnam népe és hadserege kambodzsa megsegítésében.

/folyt. köv./
10.15/p

Nm 10.55

-13-

kk.13./vietnami.....2.folyt./p

a közös ellenség elleni harc folyamán vietnam is értékes segítséget kapott a kambodzsai néptől, csakugy, mint laosz testvéri népétől. sajnálatos - írja a nhan dan -, hogy kambodzsa figyelmen kívül hagyta a két nép vérrel megpecsételt hagyományos szolidaritását akkor, amikor megtámadta és elfoglalta a vszk területének egyes részeit. álláspontunk a türelemé volt - írja a vietnami lap -, de a területsértések nyomán fegyveres erőink szuverenitásunk védelmében kénytelenek voltak visszaütni.

a nhan dan hangsúlyozza, hogy vietnam népe és hadserege csak a jogos önvédelem eszközehez nyult. „a kambodzsai kormány a fehéret feketére akarja festeni, amikor agresszióval vádol minket, s azt állítja, hogy nem akarunk békés tárgyalásokat.„ a sajnálatos konfliktus ellenére hanoi kitart a szolidaritás mellett, és sikraszáll a határkérdések tárgyalások útján történő békés rendezése mellett.

a quan doi nhan dan, a vietnami néphadsereg lapja, ugyancsak vezércikkben foglalkozik a két ország között kialakult feszültséggel. a cím híven tükrözi a vezércikk alap gondolatát: „védjük meg határozottan szent határainkat, őrizzük meg a nagy barátságot vietnam és kambodzsa népei között.„ /győri/

--

kk 14. a szerkesztőségek tájékoztatására!

vietnam — kambodzsa - újabb fejlemények

gy/pg pk h a n o i, 1978. január 2.

győri sándor, az mti tudósítója jelenti

hétfőn reggel kambodzsa hanoi nagykövetsége már nem válaszolt a telefonhívásokra. hivatalosan meg nem erősített információk szerint a diplomaták eltávoztak. a vszk - mint ismeretes - a maga részéről nem szakította meg a diplomáciai kapcsolatokat kambodzsával. egyes nyugati jelentések szerint a kambodzsai nagykövetség részben átköltözött a hanoiban működő kínai misszió épületébe. nyugati hírügynökségek arra hívják fel a figyelmet, hogy a kínai rádió külföldi adása csak a kambodzsai nyilatkozatot ismertette a diplomáciai kapcsolatok megszakításáról.

--

- 14 -

Nm 11:00

11:30 Dm

kk 15. indiai nemzeti kongresszus

bl/pg kd

u j - d e l h i, 1978. január 2./mti/

vasárnap uj-delhiben megnyilt a kongresszuspártiak országos konferenciája az indiai nemzeti kongresszus több, mint 2000, indira gandhit támogató tagjának részvételével. a párt vezetőségének utasítása ellenére összeült konferencián részt vesz a párt legfelsőbb szervéből, a munkabizottságból a napokban kivált hét vezető, köztük kamplapati tripathi, a felsőházi képviselőcsoport vezetője, ugyanakkor távolmaradt gandhi volt kormánya tagjainak többsége.

a konferencia résztvevői élesen bírálják a hivatalos pártvezetést, és követelik indira gandhitól, hogy hozza létre az „igazi kongresszus pártot.„

a pártszakadással fenyegető belső ellentétek a választási kudarc után kezdődtek. brahmanada reddy, akit gandhi támogatásával választották meg az indiai nemzeti kongresszus elnökévé, megtagadta, hogy fontosabb pártkérdésekben konzultáljon indira gandhival. a párt belső válságát tovább mélyítette, hogy gandhi decemberben lemondott a párt vezetésében betöltött tisztségéről, arra hivatkozva, hogy egyszerű tagként jobban tudja szolgálni az ország és a párt érdekeit./taszsz, reuter/

--

kk 16. carter - lengyel lapok

ba/pg kd

v a r s ó 1978. január 2./mti/

a lengyel sajtó értékeli carter amerikai elnök lengyelországi látogatását.

a trybuna ludu szerint a látogatás megerősítette, hogy a felek nagy jelentőséget tulajdonítanak a kétoldalú kapcsolatoknak, a béke és az enyhülés ügyének. pozitívan értékelték a lemp kb lapja az amerikai elnöknek azokat a kijelentéseit, amelyek a szovjet-amerikai párbeszéd jelentőségét méltatták.

/folyt. köv./

10.30/pg

Nm 11:05

-15-

11:30 Dm

kk 16./ carter...folyt/pg

ugyanakkor a lap rámutat: a lengyel fél nem ért egyet mindennel, amit carter sajtóértekezletén és egyéb varsói fórumokon hangoztatott. Lengyelország például változatlanul rendkívül veszélyesnek tartja a neutronfegyvert, és fenntartja álláspontját a közel-kelet kérdésében.

a népszerű zycie warszawy a kelet-nyugati párbeszédhez való értékes hozzájárulásként méltatja carter látogatását. emlékeztet arra, hogy az elnök nagy tisztelettel adózott lengyelország nemzetközi tekintélyének. az a mód - írja a lap -, ahogy carter a lengyel valóságot értékelte, szöges ellentétben állt a nyugaton még széles körben terjedő hamis sztereotípiákkal.
/barabás/

--

kk 17. nato - fegyverkezés

a-sap

1978. január 2./mt1/

o s n a b r ü c k

a nyugat-németországi neue osnabrücker zeitung hétfői számában interjút közölt alexander haig tábornokkal, a nato fegyveres erőinek főparancsnokával. haig tábornok a neutronfegyverről kijelentette, hogy az „nem egy forradalmian új rendszer, csupán meglévőknél a továbbfejlesztése,„ s kifejlesztése a politikai vezetés számára lehetővé tenné, hogy „kiszélesítsék a nukleáris erő alkalmazásának skáláját,„ a tábornok elsőrendű fontosságúnak nevezte a nato atomtőréjének fokozását, s a fegyver rendszerbe állításáról azt a véleményét hangoztatta, hogy az „semmiképpen sem befolyásolná a politikai ellenőrzés mechanizmusát,„.

/folyt. köv./
10.45/pg

-16-

Nw 11:10

11:30 Dny

kk 17./ nato...folyt/pg

az egyesült államok és a szovjetunió között a hadászati támadó fegyverrendszerek korlátozásáról folyó tárgyalásokkal kapcsolatban a tábornok washington és a nyugat-európai országok szorosabb együttműködését sürgette. haig a nyugati fegyverkezés ütemének fokozását ezuttal is a varsói szerződés erejének növekedésével próbálta indokolni, majd azt fejtegette, hogy „veszélybe kerülhet a katonai egyensúly,„ ha a nyugati országok nem fokozzák katonai erejüket./dpa, és reuter alapján/

b o n n

a nato terveinek megfelelően az nszk hadseregét a legkorszerűbb fegyverrendszerekkel látják el - tűnik ki az nszk kormányának és a bundeswehr vezetésének az 1977. év mérlegét megvonó értékelésből. a hadügyminisztérium jelentése tudtul adja: szövetségeseihez képest az nszk kiemelkedően nagyarányú összegeket fordít arra, hogy fegyverzete „megfeleljen a legújabb technikai követelményeknek,„

1970 és 1976 között az nszk évente átlagosan hét százalékkal növelte katonai kiadásait. 1978-ra 34,3 milliárd márkát irányoznak elő, s ez az összeg 1,4 milliárddal múlja felül az előző évit. a bundeswehr jelentése hangoztatja, hogy az nszk jelentősen teljesítette a nato évenkénti 3 százalékos növekedési előirányzatát./adn/

r ó m a

olaszország növekvő katonai kiadásai egyre nagyobb terheket rónak az olasz dolgozókra. az ország 1978. évi katonai költségvetése erre a célra 4314 milliárd lirát, 22,2 százalékkal többet irányoz elő, mint 1977-ben. emellett a nato nyomására olaszország a következő 10 évre további 6900 milliárd lirát költ a fegyverzet műszaki színvonalának emelésére.

a gyors ütemben növekvő katonai kiadások lehetetlenné teszik az olasz gazdaság nehézségeinek felszámolásához szükséges eszközök előteremtését - emiatt nő az ország külföldi adóssága és a munkanélküliek száma. olaszország állami költségvetésének deficitje csaknem 30 ezer milliárd lira, s a munkanélküliek száma meghaladta a másfél milliót./taszsz/

--
-17-

10.55/pg

Nw 11:15

11:30 Dny

kk.18. bábszínház - india

küm/p pk u j-d e l h i , 1978. január 2./mti/

a magyar-indiai kulturális csereprogram keretében a magyar állami bábszínház megkezdte egyhónapos indiai vendégszerelését. a turné első állomása új-delhi. a bábszínház művészei a fővárosban a magyar népköztársaság nagykövetének rezidenciáján sajtófogadáson vettek részt. a vezető indiai lapok munkatársainak kérdéseire dr. szilágyi dezső, a bábszínház igazgatója válaszolt.

a chandhi emlékcsernokban megtartott első előadáson megjelentek a helyi politikai és kulturális élet vezetői, valamint a diplomáciai testület képviselői.

a zenei pantominekból álló műsor - bartók fából faragott királyfija, sztravinszkij petruskája és beckett: jelenet szöveg nélkül - rendkívül nagy sikert aratott. a magyar bábművészek a nagy érdeklődésre való tekintettel kétszer is bemutatták a jános vitézt.

az indiai sajtó, a rádió és a televízió nagy terjedelemben, elismerő hangon méltatta a magyar állami bábszínház produkcióját.

a bábszínház társulata később a turné következő állomására, chandigarhba utazott. a magyar bábművészek fellépnek még jaiapurban, barodában, suratban és bombayben is.

--

kk 19. színes hírek

a-ós ml kd

1978. január 2. /mti/

berlin: idegenforgalom

az ndk utazási irodája az elmúlt évben 1,1 millió külföldi utazást bonyolított le. az ország 300000 állampolgára vett részt kéthetes, vagy ennél hosszabb külföldi programban. 30 000 dolgozó utazott barátságvonatokon a szovjetunióba. az 1978-as évben az utazási iroda még több, 1,2 millió turistautat készít elő. a szovjet ,,interturiszt,, -tal együtt működve 130 utiprogramot állítanak össze, amelyek keretében 172 000 utazó ismerkedhet a szovjetunió 60 városával. az idén 108 barátságvonatot indítanak a szovjetunióba, több mint 45 ezer turista számára van rajtuk hely.

rendkívül népszerűek az ndk-ban a rövid, néhány napos turistautak is. idén, ilyen szervezésben 500 000-en tehetnek rövid látogatást csehszlovákiában, és 125000 vendéget vár az ndk-ból Lengyelország.

az utazási iroda belföldi kirándulásokat is nagy számban szervez. ezek en évente az ország 4 millió lakosa vesz részt.

/folyt.köv./
11.20/pg
Nuv 11.40

- 18 -

kk.19./színesfolyt/pg

d r e z da: denevér-gyűrük

az ndk-ban közel 39 000 denevért jelöltek meg gyűrűvel az elmúlt évben. így segítik elő a védett állatok életmódjával kapcsolatos kutatásokat. a gyűrűk segítségével sikerült fészekrakó helyeik, téli hajlékuk nyomára bukkanni. így derült ki, hogy a berlintől keletre fekvő rüdersdorf mészégetőjében található üregeket szívesen választják a denevérek téli szállásukul.

a 12 éve folyó kutatást az ndk egyik természetkutató intézetének drezdai munkacsoportja végzi. munkájukat sok állatbarát támogatja.

j e n a: gyógyító lézer

a jeni friedrich schiller egyetem lapja beszámol arról, hogy az ndk kutatóinak állatkísérletek során először sikerült a gyomornyálkahártya vérzését argon-lézersugár segítségével elállítani. a kísérletek nyomán feltételezhető, hogy az eljárás emberen is alkalmazható, és műtét nélkül, gyomor-tükrözéssel végrehajtható. az eddig alkalmazott módszerrel, a gömb-elektrodák alkalmazásával szemben a lézersugárnak az az óriási előnye, hogy míg a rövidhullámos kezelésen alapuló, elektródás eljárás a vékonyabb szövetek szétroncsolásának veszélyével jár, az argon-lézerrel történő gyógyítás megszünteti ezt a veszélyt.

b e r l i n: nincs klimaxveszély

a változás korában lévő nőknek mindössze tíz százalékát kell orvosi ellátásban részesíteni, a többiek különösebb egészségkárosodás nélkül veszelik át életüknek ezt a nehéz időszakát - jelentették be az ndk nőgyógyászati kutatóorvosainak a közelmúltban megrendezett szimpóziumán. átfogó elemzések nyomán kimutatták, hogy a 40 év fölötti nők a nőgyógyászati rendellenességek, a megbetegedések jellege és lefolyása szempontjából alig mutatnak eltérést a fiatal nők hasonló problémáihoz képest. annak, hogy a nők viszonylag könnyen és egészségügyi komplikációk nélkül essenek át ezen a perióduson, alapfeltétele, hogy felvilágosult és megértő légkör vegye őket körül a munkahelyükön éppúgy, mint otthon.

az ndk-ban jelenleg minden második nő dolgozik. a 40 és 60 év közötti dolgozó nők száma 1,4 millió. mivel ez a kérdés sokakat érint, indokolt és szükséges, hogy a kutatók és egészségügyi szakértők különleges figyelmet fordítsanak a nők életének e különlegesen nehéz időszakára./adn/

--
-19-

Nuv 11.45
11.30/pg

kk.20. carter indiában-2.

gr/p kd u j-d e l h i , 1978. január 2./mti/

indiai látogatásának második napján carter amerikai elnök a törvényhozás tagjai, valamint más hivatalos személyiségek előtt beszédet mondott az indiai parlamentben.

beszéde jelentős részében az indiai belpolitika kérdésével foglalkozott, párhuzamot próbált vonni a két országban közel egyidejűleg lezajlott kormányváltásról: a watergate-botrány, illetve a gandhi-kormány bukása között. hosszasan taglalta azt a véleményt, amely szerint indira gandhi veresége a márciusi választásokon azt bizonyította, hogy „egy fejlődő ország haladását demokratikus eszközökkel is el lehet érni, „a volt indiai miniszterelnök-asszonyról carter elitelően nyilatkozott.

az amerikai elnök az egyesült államok együttműködését ajánlotta fel a mezőgazdasági kutatások területén, valamint india, banglades és nepál közös vízügyi és öntözési terveihez. carter bejelentette: india és az egyesült államok kedden diplomáciai jegyzékváltással erősíti meg, hogy amerikai műholdról időjárás- és más adatokat továbbítanak majd egy indiai tulajdonban lévő, és az ország szakemberei által kezelt földi vevőállomásnak.

a parlamentben tartott beszédében carter megállapította, hogy india a függetlenség elnyerése óta /1947/ történelmi eredményeket ért el, de továbbra is súlyos nehézségekkel kell szembenéznie gazdasági életében, az oktatásügy és az egészségügy területén.

carter felszólalásában ismét teret kapott az emberi jogok helyzetével kapcsolatos fejtegetés. ebben a kérdésben hasonló-aknak ítélte meg a két ország álláspontját, s tagadta, hogy ez beavatkozást jelentene más országok belügyeibe.

a törvényhozás tagjai előtt carter alig tett említést a két ország nukleáris együttműködésének kérdéseiről, ami az indiai-amerikai kapcsolatok előmozdítására hivatott látogatás egyik legfontosabb témája volt. ezen a területen a tárgyalások azonban nem hozták meg a kívánt eredményt: amint az egy carter és vance közötti lehallgatott és kiszivárogtatott párbeszéd hangneméből kiderült, az elnök rosszalóan állapította meg, hogy deszai miniszterelnök közömbösen hallgatta a nukleáris fűtőanyag szállítására vonatkozó amerikai ajánlatokat, és hajthatatlannak mutatkozott az átfogó nemzetközi ellenőrzés kérdésében. /reuter, ap, upi, afp/

12.05/p
Nuv 12.20

-20-

kk.21. carter —egyiptom

ky/p pk k a i r ó , 1978. január 2.

kereszty andrás, az mti tudósítója jelenti:

hétfőn kairóban közölték, hogy carter amerikai elnök és szadat egyiptomi államfő szerdán reggel az asszuáni repülőtéren találkozik. kairói források szerint az a „legvalószínűbb, hogy a repülőtér épületében folynak majd a tárgyalások, „.

carter és szadat megbeszélései-amelyeket pótlólag iktattak az amerikai elnök külföldi körútjának programjába—az előzetes tervek szerint két órán át folynak majd, carter azután tovább repül párizsba. lehetséges, hogy a dél-egyiptomi városban carter schmidt nyugatnémet kancellárral is találkozik, aki január 6-ig tartózkodik asszuánban. elképzelhető, hogy ebben az esetben carter a tervezettnél több időt tölt egyiptomban.

a carter-szadat eszmecserét nem előzi meg a közel-keleti politikai körök különösebb várakozása. a rövid eszmecserén aligha lehet áthidalni azokat a véleménykülönbségeket, amelyek az általános rendezés kérdéseiről egyiptom és izrael között fennállnak, az egyesült államok nézete sokkal közelebb áll izrael álláspontjához, miként azt carter legutóbbi nyilatkozata is bizonyítja. huszsein jordániai királynak az amerikai elnökkel folytatott megbeszélései pedig nem hagytak kétséget az iránt, hogy jordánia—legalábbis a jelenlegi szakaszban—nem csatlakozik az egyiptomi—izraeli tárgyalásokhoz.

a hétfői kairói ujságok lényegében első ízben ismerik el, hogy „a békefolyamat megrekedt, „az al-akhbán izraelt teszi felelőssé azért, hogy „izrael mindezekig semmi olyasmit sem javasolt, amit megfelelő válaszként lehetne értékelni egyiptom bátor és történelmi kezdeményezésére, „.

az amerikai elnök látogatása az egyiptomi sajtó értékelése szerint hozzájárulhat ahhoz, hogy az egyesült államok „változtasson közel-keleti taktikáján, „az al-gumhurija reméli, hogy carter „megváltozott nézetekkel érkezik asszuánba, „.

/folyt. köv./

12.20/p
Ké 12.55
Nuv 12.58
IBNDOM

-21-

kk.21./carter-egyiptom....folyt/p

miközben a két államfő dialógusának előkészítése folyik, mohamed kamel egyiptomi külügyminiszter a külügyi vezérkarral azt az egyiptomi „ellenjavaslatot”, vitatta meg, amelyet az ország küldöttsége a január 15-én jeruzsálemben kezdődő tárgyalásokra visz. a javaslat nyilvánosságra hozott elemei ugyanazt mondják az általános rendezés kérdéséről, mint korábban: a béke biztosításához szükség van a megszállt területekről való izraeli kivonulásra és a palesztin állam megteremtésére. a jelentések szerint egyiptom igen részletes tervet készít a sinai-félszigetről az egyiptomi küldöttség az izraeli csapatkivonás pontos ütemtervét viszi jeruzsálembé, és olyan elképzeléseket fejt majd ki, amelyek megvalósulása „biztosítaná azt, hogy a két fél a jövőben nem lesz katonai támadás vagy fenyegetés célpontja,„

vasárnap este egyébként meglepetésszerűen - mint már jelentettük - egyiptomba érkezett mohammed sziad barre szomáliai elnök. a hírek szerint barre látogatása összefüggésben van az etiópiát támadó szomáliai csapatok romló katonai helyzetével. arról nincs hír, hogy sziad barre egyiptomon kívül más arab országokba is ellátogat-e segélykérő útja során? barre hétfőn kairóból asszuánba repült, ahol zárt ülésen találkozott szadat elnökkel.

--

kk.22. béke-világtanács küldöttség

gy/pl/p 1 pk h a n o i , 1978. január 2./mti/

a béke-világtanács baráti látogatáson vietnámban tartózkodó küldöttsége ho si minh-városba utazott. vasárnap romesh chandra, a küldöttség vezetője, a béke-világtanács elnöke, átnyújtotta a szervezet magas kitüntetését: a joliot-curie emlékérmét nguyen huu tho-nak, a vszk alelnökének.

romesh chandra ebből az alkalomból hangoztatta, hogy a béke-világtanács legmagasabb kitüntetését nguyen huu tho alelnök, a dnff egykori elnöke személyének útján az egész vietnami népnek adták. romesh chandra kifejtette, hogy a béke-világtanács továbbra is teljes szolidaritással a vietnami néppel áll az új országa felépítéséért folytatott küzdelmében.

/folyt. köv./

12.35/p

Ké 12.55

Nm 13.05

18.15. Dm

-22-

kk.22./ béke-...folyt/p

az ünnepségen részt vett többek között nguyen van linh, a vkp pb tagja, a vietnami hazafias front kb elnökségi tagja és más vezetők; megjelentek a béke-világtanács küldöttségének tagjai; közöttük pethő tiber, az országos béketanács elnökhelyettese, a bvt tagja, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke, a magyar nemzet főszerkesztője./győri/

x x x

a béke-világtanács hanoiban tartózkodó küldöttsége megrendülésének és felháborodásának adott hangot a kambodzsai fegyveres erők vietnami területeken elkövetett atrocitásai miatt.

a bvt delegációja hétfőn hanoiban megtekintette a kambodzsai fegyveres erők által elkövetett bűncselekményekről készített filmet. utána romesh chandra, a béke-világtanács elnöke egy sajtótájékoztatóra a bvt támogatásáról biztosította a vietnami szocialistaköztársaság december 31-i javaslatát, azt, amely a határviszály tárgyalások útján történő azonnali rendezésére szólította fel a kambodzsai felet. romesh chandra felhívta a világ közvéleményét arra, hogy vesse latba befolyását e tárgyalások haladéktalan megkezdése érdekében.

- a béke-világtanács - hangsúlyozta romesh chandra - sikeraszáll a határkérdésnek a teljes egyenlőség, a függetlenség, a szuverenitás és a területi sérthetatlenség tiszteletbentartása, valamint a belügyekbe való be nem avatkozás elvei alapján történő rendezése mellett./vna/

--

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai kk.17.sz.hirünk/nato - fegyverkezés.../1.bek.
2-3. sorában a név helyesen:

....alexander haig tábornokkal, a nato európai haderőinek főparancsnokával....

/mti/--

12.50/p
Nm 13.15.

18.25 Dm

-23-

kk.23. izrael - dél-afrika

wa/p pi new york, 1978. január 2./mti/

izrael és dél-afrika hosszú időre visszatekintő kapcsolatai az utóbbi időben lendületesen fejlődnek. az amerikai sajtó szerint szimha erlich izraeli pénzügyminiszter az év elejére tervezett hivatalos dél-afrikai látogatása után a két ország viszonyának további elmélyülésére lehet számítani.

izraeli és dél-afrikai vezető körök érdekeltek a sokoldalú együttműködés fejlesztésében: tel-aviv és pretoria magasrangú tisztségviselői több ízben hangoztatták ezt. a taszsz szerint ez azzal magyarázható, hogy a cionista-fajüldöző szövetséget ellensülynak szánják az afrikai és arab népek nemzeti-felszabadító mozgalmával szemben.

az utóbbi években a két ország kölcsönös kereskedelmének volumene jelentősen nőtt, és meghaladta az évi 100 millió dolláros szintet. a kapcsolatok alapvető eleme a katonai együttműködés, amely már az 1948-as arab-izraeli háboruban kialakult: dél-afrika hatalmas fegyverszállítmányokkal segítette az éppen csak megalakult izraeli államot. izraelnek most a dél-afrikai nyersanyagra van szüksége. cserébe vadászbombázókkal, rakétanaszádokkal, csapatszallító járművekkel és a legmodernebb elektronikus berendezésekkel látja el proteriát.

az ap hírügynökség szerint erlich pénzügyminiszter küszöbönálló látogatása idején izrael dél-afrikai beruházásainak növelését határozzák majd el. különösen veszélyes, hogy olyan közös hosszútávú programon dolgoznak, amelynek célja atomfegyverek előállítása. a nyugati sajtó több ízben rámutatott arra, hogy a dél-afrikai nyersanyag fejében, egy titkos megállapodás alapján, pretoria „hozzáférhet”, az izraeli nukleáris technológiához.
/taszsz/

- 24 -

Nm 13'50

kk 24. hírek a közel-keletről

hf/pg pi 1978. január 2./mti/

hafez asszad szíriai államfő hétfőn délben ^{külső} damaszkuszban fogadta abdesszalam triki libiai minisztert, aki előző este érkezett a szíriai fővárosba. a találkozón triki átnyújtotta asszadnak kadhafi libiai államfő üzenetét, majd megvitatták az arab világban lezajlott fejleményeket és a tripoli arab csucsértekezlet határozatai végrehajtásának módjait. a találkozón jelen volt abdel halim khaddam, a szíriai diplomácia vezetője is./upi/

k u w a i t

dzsaber al-ahmed al-dzsaber al-szabah, kuvait új emirje hétfőn a nemzethez intézett rádióbeszédében elődje politikájának folytatására tett ígéretet. elődje, szabah el-szalem el-szabah szombaton szivrohám következtében hunyt el./upi/

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai kk 19. számú /szines hírek.../ 1. sz. 6. sorában a név helyesen:
...a szovjet „inturiszt”, -tal együttműködve...

/mti/

Nm 14'15

-25-

kk 25. indiai nemzeti kongresszus -2.

bl/pg pi

uj-delhi, 1978. január 2./mti/

hétfőn az indiai „kongresszuspártiak országos konferenciáján,, hivatalosan megtörtént az indiai nemzeti kongresszus kettészakadása. indira gandhi a megjelent közel 2000 párttag, köztük a párt legfelsőbb szervéből nemrégiben kivált hét vezető egyhangulag a párt elnökévé választotta, kinyilvánítva egyben, hogy pártjuk az „igazi kongresszus,,.

mint ismeretes, a pártszakadással fenyegető belső ellentétek a választási kudarc után kezdődtek. brahmananda reddy, akit gandhi támogatásával választottak meg az indiai nemzeti kongresszus elnökévé, megtagadta, hogy fontosabb kérdésekben konzultáljon indira gandhival. a párt belső válságát tovább mélyítette, hogy gandhi decemberben lemondott a párt vezetésében betöltött szerepéről, arra hivatkozva, hogy egyszerű tagként jobban tudja szolgálni az országot és a párt érdekeit.

a „kongresszuspártiak országos konferenciája,, vasárnap ült össze, a párt vezetőségének tiltása ellenére. a konferencia résztvevői felhatalmazták gandhit, hogy szervezze meg minden szinten pártját, konzultálva az őt támogató többi vezetővel.

brahmananda reddy, az indiai nemzeti kongresszus elnöke élesen elítélte gandhi pártszakadást előidéző döntését, és újságíróknak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy nem áll szándékában lemondani tisztségéről./reuter, dpa, afp/

-26-

14.00/pg
Nuv 14.26

kk.27. amerikai fegyverszállítások

fkj/p pi

w a s h i n g t o n , 1978. január 2./mti/

az egyesült államok változatlanul nagy mennyiségben szállít fegyvert a világ minden térségébe, jóllehet korábban olyan hivatalos nyilatkozatok hangzottak el washingtonból, hogy korlátozni fogják az amerikai fegyverek külföldi eladását. mindezt shandler, ismert amerikai leszerelési szakértő állapította meg a „washington post,, hasábjain.

négy hónap sem telt el azután, hogy a fehér házban bejelentették az amerikai fegyvereladási politika felülvizsgálását, de az egyesült államok máris 4,1 milliárd dollár értékben kötött fegyverszállítási szerződéseket különböző országokkal. az 1977-78-as költségvetési évben az egyesült államok összesen 11 milliárd dollárért ad el fegyvert külföldön. a fegyverszállítások, állapítja meg shandler, változatlanul fontos szerepet játszanak az amerikai külpolitika céljainak elérésében. mint látható, könnyebb „bátor kezdeményezéseket,, meghirdetni, mint azokat valóra váltani.
/taszsz/

-.-

kk.28. vietnam - kambodzsa - francia

a-ai/ai/ok mp

p á r i z s , 1978. január 2./mti/

a francia külügyminisztérium hétfőn kiadott nyilatkozatában mély sajnálkozásának adott hangot a vietnami-kambodzsai konfliktus kapcsán, s kifejezésre juttatta reményét, hogy mielőbb helyreáll a béke a délkelet-ázsiai térségben. a békének az egyenlőségen, a szuverenitás tiszteletben tartásán és azon a szándékon kell alapulnia, hogy a nézeteltéréseket békés úton rendezzék, - hangoztatta a francia szóvivő.

„bármilyen legyen is a véleményünk a kambodzsai rendszerről, csak sajnálhatjuk a fegyveres konfliktus kirobbanását a két ország között, amelyekhez franciaországot történelmi kapcsolatok és baráti szálak fűzik,, - mutat rá a párizsi külügyminisztérium./afp, upi/

16.00/-ok

- 27 -

Ru

kk 26. kiegészítés a kk 21. számú hírünkhöz / carter - egyiptom/
a-6s/pg mp k a i rók, 1978. január 2./mti/

mohammed sziad barre, szomáliai elnök hétfőn asszuánba utazott, hogy tárgyalásokat folytasson anvar szadat egyiptomi államfővel a szomáliai-etiópiai konfliktusról.

sziad barre vasárnap érkezett kairóba körutja előző állomásáról, damaszkusból, ahol több napig hafez asszad, szíriai elnökkel folytatott megbeszéléseket.
/upi/ --

kk 29. külpolitikai hireink jegyzéke 1978. január 2-án, 16.00 óráig

pg kd 1978. január 2./mti/

1. várható
2. rövid hírek

new york: koch
grenoble: bombatámadás
tokió: hirohito
istanbul: politikai gyilkosságok
addisz abeba: ellenforradalmárok
johannesburg: börtönhalál

3. lavina
4. mozambik - ujévi üzenet
5. „régí”, és új 1978-ban
6. carter indiában
7. eanes ujévi üzenete
8. wojtaszek előzetes
9. mozambik - pártépítés
10. közel-kelet
11. az iráni sah afrika szarváról
12. szocialista közösség pravda
13. vietnami kormánynyilatkozat - tudósítói
14. vietnam - kambodzsa - újabb fejlemények /szerk. táj./
15. indiai nemzeti kongresszus
16. carter - lengyel lapok

/ folyt. köv./

16.03/ju

- 28 -

kk 29. / külpolitikai folyt./-ju

17. nato - fegyverkezés
18. bábszínház - india
19. színes hírek
20. carter indiában
21. carter - egyiptom
22. békevilág tanács küldöttsége
23. izrael - dél-afrika
24. hírek a közel-keletről
25. indiai nemzeti kongresszus
26. kieg a 21. hez
27. amerikai fegyverszállítások
28. vietnam - kambodzsa - francia
29. hírjegyzék

--

kk 30. carter indiában - taszsz

vz-ju pi u j - d e l h i, 1978. január 2. /taszsz/

james carter amerikai elnök indiai látogatása tiltakozást váltott ki az országban. az indiai fővárosban tüntetők fogadták az elnököt, fekete gyászlobogókat lengettek, és követelték a neutronbomba előállítására vonatkozó tervek feladását, a palesztinai nép törvényes jogainak elismerését, a diego garcia szigetén lévő amerikai katonai támaszpont felszámolását.

a carter-látogatást kommentálva a sajtó agyhangulag elítélte az egyesült államok elnökének nemrég tett kijelentését arról, hogy „korrigálni” szándékozik india külpolitikájának bizonyos összetevőit. az indiai népen kívül senki sem korrigálhatja külpolitikánkat - írja a patriot. ha az egyesült államok javítani akarja kapcsolatait országunkkal - állapítja meg a blitz news magazine című hetilap -, akkor változtatnia kell az ezzel a térséggel kapcsolatos politikáján, és főként föl kell számolnia az indiai-óceánon lévő katonai támaszpontjait. a hindustan times k.kant parlamenti képviselő nyílt levelét közli, amely felszólítja az amerikai elnököt, hogy hagyjon föl az indiára gyakorolt nyomás politikájával, s elítéli az egyesült államok kormányának azt a szándékát, hogy megkezdi a neutronbomba és a szárnyasrakéta előállítását, ami új lökést adhat a fegyverkezési hajszának. /taszsz/

--

16.20/ju

- 29 -

kk 31. kambodzsai nagykövet

gy-ju t h a n o i , 1978. január 2. /mti/

kambodzsa vietnami nagykövete hétfőn elhagyta hanoit és repülőgépen pekingbe utazott.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a kambodzsai diplomatát kina hanoi nagykövete fellobozott gépkocsiján vitte ki a repülőtérré.

kk 32. l, humanité - indokina

bd/um nt p á r i z s , 1978. január 2.

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

a l, humanité hanoi tudósítója terjedelmes jelentésben számol be a lap olvasóinak a vietnami-kambodzsai konfliktusról.

a cikkíró idézi a nhan dan vasárnapi számában megjelent vezércikk címét: „türelemmel meg kell őrizni a baráti politikát és tárgyalni kell a vietnam és kambodzsa közötti határproblémák megoldásáról - s hangsúlyozza, hogy ez a mondat a hanoi által követett politika lényege a kambodzsai vezetők döntéseivel szemben. az utóbbiak „ideiglenesen, és egyoldaluan megszakították szombat diplomáciai kapcsolataikat vietnammal azokat az eseményeket követően, amelyeket ők a területük elleni „agresszióként, írnak le.

ami elsősorban szembetűnik, az a két fél nyilatkozatai közötti különbség - egyik a másiknak valóságos ellentéte. a khmer vezetők átkozódásokat ismétlgetnek. a vietnami kormány nyugalalmát megőrizve felidézi azoknak az eseményeknek történetét, amelyeket sajnos, egy konfliktus részének kell tekintenünk.

/folyt.köv./

- 30 -

17.05/um

Rv

kk 32. /l, humanité -...folyt./um

a vietnami szocialista köztársaság kormányának nyilatkozatán végigvonul az a vezérgondolat, hogy a problémák megoldásához tárgyalásokra van szükség - írja a l, humanité hanoi tudósítója.

a szerkesztőségek tájékoztatására !!

kambodzsa pekingi nagykövete, nem riadva vissza a már feszült kapcsolatok további mérgezésétől, kijelentette, hogy a két ország között „nincs helye a barátságoknak, és a phnom penh-i rádió hanoi politikáját „a csehszlovákiát 1939-ben megszálló hitlerhez hasonlította.

nyilvánvalóan látszik, hogy a phnom penh-i vezetők lépése felhívás az eskalációban való továbblépésre és arra, hogy fokozzák egyes hatalmak részvételét saját oldalukon, beleértve a katonai vonatkozásokat is. egy példa a sok közül: a „kékszemű szőke férfiak, meséje - ezek állítólag részt vesznek „a kambodzsa elleni invázióban, ha tudjuk, hogy az amerikai háború legszörnyűbb pillanataiban is visszautasította vietnam a külföldi katonák jelenlétét, meglepő lenne, ha éppen most támadna hirtelen szükségük erre a khmer katonai erők visszaveréséhez.

--

kk 33. vietnami-thai légügyi megbeszélések

gy/um nt h a n o i , 19778. január 2./mti/

elutazott hanoiból a p. narongdej közlekedésügyi miniszterhelyettes vezette thaiföldi küldöttség, amely öt napon át tárgyalt a vietnami kormány megbízottaival a két ország polgári légiforgalmi kapcsolatai megteremtésének előkészítéséről. a küldöttséget fogadta pham van dong miniszterelnök is. a találkozón p.narongdej átadta kriangszak csamanand thaiföldi miniszterelnök levelét, amelyet pham van dongnak küldött és egyuttal átvette a választ is.

--
- 31 -

17.10/um

Rv

kk.34. willy brandt cikke

a/et/mp/ok bs b o n n, 1978. január 2./mti/

willy brandt, a német szociáldemokrata párt elnöke a „Vorwärts”, című lap újévi számában megjelent cikkében a különböző társadalmi rendszerű államok közötti kapcsolatok enyhülési folyamata folytatásának szükségességét hangsúlyozza.

„az a feladat, hogy elmélyítsük a kelet és a nyugat közötti enyhülési folyamatot, és megóvjuk a kudarcoktól, a visszaesésektől,„

az spd elnöke cikkében egyúttal megállapítja: szükséges, lenne, hogy a nemzetközi feszültségek enyhülési folyamatát „a leszerelés területén történő kezdeményezések is segítsék,„ /taszsz/

-...-

kk.35. szovjetunió - ingyenes tankönyvek

a-et/mp/ok bs m o s z k v a, 1978. január 2./mti/

a szovjetunió általános iskoláiban fokozatosan áttérnek a kiadók tankönyveinek ingyenes juttatására - határozta el az szkp központi bizottsága és a szovjet kormány ülésén. a szovjetunióban jelenleg 50 millióan részesülnek általános iskolai oktatásban.

az általános iskolai tankönyvek ingyenességének bevezetése nagyjelentőségű politikai, társadalmi és oktatási feladat, amely elősegíti az általános és kötelező középiskolai oktatás bevezetését, az oktatási-nevelési szervezet további korszerűsítését. a határozat mindenre kiterjedő megvalósítására 1978-tól kezdődően öt év alatt fokozatosan kerül sor, a pénzügyi feltételeket az állami költségvetésből biztosítják./taszsz/

-...-

17.40/-ok

- 32 -

R

kk.36. olaszország - mozgalmas hét

se/ok nt r ó m a, 1978. január 2.

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

olaszországban igen mozgalmasnak és belpolitikailag bizonyos mértékig meghatározónak ígérkezik az új esztendő első hete.

a három legnagyobb szakszervezeti szövetség titkárai hétfőn délután összeültek, hogy egyeztessék véleményüket andreotti miniszterelnök multheti leveléről. /a kormányfő ebben közölte, hogy kabinetje kész ismét tárgyalóasztalhoz ülni a szakszervezetek megbízottaival a legfontosabb gazdaságpolitikai kérdésekről folytatandó vitáról./ ruggero ravenna, az uil csucsszövetségi titkára az ülés után közölte, hogy a szakszervezetek nem kérnek újabb találkozót a kormánytól, de ha a kormány óhajtja, nem térnek ki a kérés elől.

a szakszervezeti csucsszövetség titkársága 5.-én dönti el, hogy január melyik napjára tüzi ki az általános sztrájkot. /ezt csak akkor fujnák le, ha a kormány lényegesen módosítaná 78-as költségvetési tervét./

kedden rómban egy „szükségprogram”, gazdaságpolitikai pontjainak kidolgozása céljából találkozik egymással napolitano és signorile, az okp és az oszp gazdasági kérdésekkel foglalkozó titkára. ha tanácskozásuk eredménnyel jár, az olasz baloldal két pártja közös gazdaságpolitikai tervet szegezne szembe a kereszténydemokraták sokat bírált programjával.

szerdán gazdaságpolitikai jellegű pártközi találkozót tartanak. azoknak a pártoknak a vezetői vesznek részt rajta, amelyek között tavaly júliusban programmegállapodás jött létre bizonyos gazdasági és szociális kérdésekben. a tanácskozáson a juliusi okmány végrehajtása kerül szóba. az okp, az oszp és a köztársasági párt /pri/ az egyszínű kereszténydemokrata kabinetet tartja felelősnek azért, mert halasztgatja a programmegállapodás végrehajtását és magatartásával súlyosbitja a gazdasági, társadalmi bajokat. /mindhárom párt - részben egyező megfontolásból - demokratikus egységkormányt sürget./ /folyt.köv./ - 33 -
17.50/-ok

R

kk.36./ olaszország 1. folyt./-ok

megfigyelők felhívják a figyelmet: az okp-val alakítandó demokratikus egységkormány ellenzói újabb erőfeszítést tesznek a középbal formula feltámasztására. erre utal a kormányzó kereszténydemokrata párt főtitkárának, zaccagnininek a gazzetta del popolóban megjelent nyilatkozata is, amely szerint elképzelések között szerepel egy kereszténydemokrata-szociáldemokrata-republikánus koalíció megalakítása is. megfigyelők szerint a kereszténydemokrata vezetők újabb ajánlatokkal próbálják megbontani azoknak az erőknak a táborát, amelyek - több-kevesebb következetességgel - sikraszállnak a kommunisták kormányba történő bevonásáért.

kk.37. közel-keleti hírek

fm/fm/ok bs

1978. január 2./mti/

b e i r u t

az al-anuar című libanoni napilap hétfőn, az egyiptomi és az izraeli vezetők kölcsönös látogatására utalva a meglepetések évének nevezte 1977-et. „a nagy meglepetés, a béke helyreállítása azonban nem következett be,, - állapította meg.

a lap szerint a béke csalóka ábrándkép, amely annál inkább távolodik, mennél inkább közeledünk feléje., azoknak, akik 1977-et a béke esztendejének nevezték el, az esztendőt inkább a se béke, se háború évének kellett volna nevezniök,, -hangoztatta az al-anuar./tap-jana/

a múlt hét végén a libanoni parlament több haladó képviselője élesen elítélte menahem begin izraeli kormányfő közel-keleti „rendezési,, tervét. a libanoni képviselők leszögezték, hogy a terv a cionista terjeszkedési politika újabb megnyilatkozása, és egyidejűleg azt bizonyítja, hogy az izraeli vezetők továbbra is konokul ragaszkodnak álláspontjukhoz, nem ismerik el a palesztinai nép törvényes jogait./adm/

/folyt.köv./

- 34 -

17.55/-ok

R

kk.37./ közel-keleti 1. folyt./-ok

d a m a s z k u s z

damaszkszba érkezett hétfőn rabah bitat, az al-gériai népi nemzetgyűlés elnöke. a sziriai főváros repülőterén jasszer arafattal, a palesztinai felszabadítási szervezet végrehajtó bizottságának elnökével tárgyalt. jól értesült források szerint a két politikus a szadat elnök különutas politikáját ellenző arab országok második csúcstalálkozójának összehívásáról tárgyalt. az első csúcstalálkozót - mint ismeretes - tripoliban tartották. a második találkozó színhelye vagy bagdad, vagy al-gir lesz.

rabah bitat előzőleg kuvaitban tett látogatást. arafattal folytatott eszmecsereje után hazautazott damaszkszból./afp/

kk.38. cia - tudósok

fl/ok bs

n e w y o r k, 1978. január 2./mti/

a cia-nak, az egyesült államok központi hírszerző hivatalának alkalmazottjai közé tartozik több száz tudós, egyetemi oktató, köztük a nemzetközi híriú michigan egyetem, a california egyetem és a columbia egyetem munkatársai is, közölte a the new york times, az amerikai képviselőházban a cia-val kapcsolatban kezdett vizsgálat adataira hivatkozva.

a kongresszusi vizsgálat máris megállapította, hogy ezek a „tudós ügynökök,, az amerikai hírszerzést érdeklő tudományokkal foglalkozó tehetséges külföldi diákokat szerveztek be, kémkedtek más egyetemi tanárok után, s nemzetközi tudományos tanácskozásokon ügynököket toboroztak külföldi kollégák között. információkkal látták el megbízójukat, sőt, még tankönyvet is írtak a cia-ügynökök számára arról, hogyan lehet befolyásolni más országok tudósait./taszsz/

18.00/-ok

- 35 -

R

kk.39. törökország

csr/bm/ok bs

a n k a r a, 1978. január 2./mti/

az új török kormány megalakításával megbízott bülent ecevit, a köztársasági néppárt vezetője hétfőn megkezdte a kormányalakítási tárgyalásokat a demokrata párt és a bizalom köztársasági pártja vezetőivel, valamint 11 független parlamenti képviselővel, akik a közelmúltban demirel igazság pártjából váltak ki. a találkozó után a független képviselők közös nyilatkozatban jelentették be, hogy támogatni fogják ecevit új kormányát. a két kis párt szintén közölte, hogy részt vesz az új kabinetben.

ecevit újságíróknak azt mondta, hogy rövid időn belül megalakítja kormányát. megfigyelők szerint kedden, vagy legkésőbb szerdán fogja benyújtani korábbi köztársasági elnöknek a kormánylistát.

a két legtekintélyesebb ankarai napilap sürgette ecevitet, hogy a független képviselőknek teljes támogatásuk elnyerése érdekében, adjon miniszteri posztokat./afp, ap, upi, reuter/

kk.40. chilei „népszavazás”, - elutasító állásfoglalások

ku/ok bs

1978. január 2./mti/

világszerte tiltakozással fogadják pinochet chilei diktátor tervét, hogy január 4.-én „népszavazásra”, bocsátja a katonai rezsim iránti bizalom kérdését.

a latin-amerikai szolidaritási bizottság mexikóvárosban nyilatkozatot tett közzé, s abban rámutatott arra, hogy a fasiszta katonai junta az ensz-közgyűlés határozatának elutasítására akarja kényszeríteni a chileieket. a határozat elítélte az emberi jogok megsértését chilében.

/folyt.köv./

- 36 -

18.25/-ok

R

kk.40./ chilei „népszavazás”, 1. folyt./-ok

pinochet - hangsúlyozza a nyilatkozat - a törvényesség látszatát akarja kelteni, de ezáltal sem lesz képes megtéveszteni chile és a világ közvéleményét./taszsz/

eduardo frei, a chilei kereszténydemokrata párt volt elnöke hétfőn a chilei fővárosban sajtókonferencián ítélte el a „népszavazás”, tervét. pártja már korábban referendum bojkottálására szólított fel.

frei emlékeztetett arra, hogy a rendkívüli állapot még mindig érvényben van, az egyéni szabadságjogokat korlátozzák, nincs véleménynyilvánítási és gyülekezési szabadság. hangsúlyozta, hogy ilyen körülmények között képtelenség népszavazásról beszélni.

a chilei egyház, amelynek kapcsolatai a juntával egyre rosszabbodnak, a „népszavazás”, elhalasztására szólította fel a kormányzatot. a püspökök nyilatkozatban fordultak a juntához. hangsúlyozták: a lakosság nincs megfelelően tájékozódva arról, hogy mit tartalmaz az ensz-közgyűlés szóbanforgó határozata, s ilyen helyzetben az állampolgárok nem foglalhatnak állást teljes felelősségük tudatában./afp/

kk.41. a szerkesztőségek tájékoztatására!

indokinaï hadseregek

a-it/br/ok bs párizs, 1978. január 2./afp/

a vietnami hadsereg jelenleg olyan erőt képvisel, amelynek egyetlen dél-kelet-ázsiai hadsereg sem tudna ellenállni -, írja hétfői kommentárjában az afp francia hírügynökség.

becslések szerint a vietnami hadsereg létszáma - a hároméves hadkötelezettség bevezetésének eredményeként - elérte az egymillió főt. a 18 gyalogsági hadosztályt nagyrészt tökéletesített szovjet fegyverekkel szerelték fel: 130 milliméteres gyorstüzelő ágyúkkal, 122 milliméteres aknavetőkkal, ezernél több harckocsival, köztük t-54-es típusu, 40 tonnás kétéltű kocsikkal./folyt.köv./

- 37 -

18.35/-ok

R

kk.41./ a szerkesztőségek indoknai hadsereg ... 1. folyt./-ok

a gyalogságot szovjet sam rakétákkal felszerelt husz ezred és 40 léghárító tüzérezred támogatja. a szovjet fegyvereket kiegészítik a thieu-rezsim bukása után zsákmányolt amerikai könnyű- és nehézfegyverek, valamint lőszer.

a vietnami légierő, amelyet a pentagon 1976. végén a világ negyedik legerősebb légierejének tartott, mintegy száz szovjet mig-gel és csaknem ezer amerikai géppel rendelkezik - a dél-vietnami hadseregtől zsákmányolt repülőgépekkel és helikopterekkel.

a kambodzsai hadsereg mintegy 60 ezer, kina által felszerelt „paraszt-katonából”, és tízezer, észak-korea által felszerelt népfölkelőből áll. a négy gyalogos hadosztályt ak-47 típusu kínai szuronyos puskákkal, 107 milliméteres aknavetőkkel látták el; a gyalogságot támogató tüzérség főleg 105 milliméteres ágyúkkal és kis számu 130 milliméteres löveg-gel van felszerelve. a gyalogság mindössze néhány tucat - a lon nol rezsim bukása után zsákmányolt - páncélozott csapat-szállító járművel, a haditengerészet pedig csak kis órhajókkal rendelkezik.

a kambodzsai légierő gépeit ugyanakkor zsákmányolták: egy tucatnyi amerikai gyártmányu, a partizánok elleni hadműveletek során felhasznált, au-20 típusu repülőgépet és 25 fuji-bell típusú támadó helikoptert.

a laoszi hadsereg veszélyt jelentene, ha megindulna kambodzsával közös déli határai felé. a 40 ezer főnyi gyalogságot aknavetőkkel, páncélozott csapatszállító járművekkel és néhány t-54-es szovjet harckocsival szerelték fel, a légierő pedig nemrégiben kapott husz mig-21-est. a hagyományos harcokra roszul felkészített katonákat a keleti országokból érkezett műszaki tanácsadók egészítik ki; nyugati diplomáciai források szerint számuk eléri a háromezret. ugyanezen források szerint jelenleg hat vietnami hadosztály állomásozik laoszbán./mti/

18.40/-ok

- 38 -

R

kk 42. francia belpolitika

bd/um nt p á r i z s , 1978. január 2.

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

az ügyek intézése mellett „nagyszabásu magyarázó tevékenységet”, kért a kormánytól az újévi kívánságokra válaszolva hétfőn giscard d,estaing francia köztársasági elnök, mintegy elindítva a jelenlegi többség kampányát a március 12-én és 19-én sorra kerülő sorsdöntő választásokra.

raymond barre miniszterelnök a kormány újévi jókívánságait tolmácsolva kijelentette, hogy miután az államfő közölte a franciákkal, mit tekint a választásokon „jó döntésnek”, a kormány első kívánsága az, hogy giscard d,estaing meghallgatásra találjon. /a „jó döntés”, az államfő szerint természetesen a jelenlegi többség fenntartása lenne - erre az ugynevezett vassy-i példázattal hívta fel december 16-án a szavazókat./

hétfőn egyébként példátlanul zsufolt hét kezdődött a francia belpolitikában: a hétvégére világosabbá válik a kormány-többség és a baloldali erők választási felállása. a kormány a jövőre /a választások utáni időszakra/ szóló akciótervét a hétvégére önti végső formába. a miniszterek és államtitkárok a dokumentum nyilvánosságra hozatala előtt pénteken és szombaton kétnapos „szemináriumra”, vonulnak vissza giscard d,estaing rambouillet-i államfői kastélyába és ott együtt vitatják meg a választási kampányban rájuk háruló feladatokat. a giscardista formáció, a köztársasági párt csütörtökön ismerteti választási dokumentumát, a „köztársasági tervezetet”, míg az rpr, a többség legnagyobb pártja igyekszik minél távolabb tartani kampányát a kormányétól, amelynek tagja ugyan, de amelynek eredményeit nem tekinti mozgósítóbbnak, mint az ezek-re alapozott további ígéreteket.

a választási kampánynak kétségtelenül nem elhanyagolható tényezője, hogy az újév napján életbe lépett számos kisebb-nagyobb jelentőségű szociális intézkedés az öregek, nők, családok stb. helyzetének javítására.

/folyt.köv./

- 39 -

19.15/um

R

kk 42. /franciafolyt./um

a baloldali pártok naptára ugyancsak gazdag: mitterrand, a szocialista párt első titkára szerdán sajtóértekezletet, szombaton és vasárnap pedig a párt kétnapos konvenciót tart a védelmi politika vitatott kérdéséről /megtartsa-e egy szocialista kormány az atomfegyvert vagy sem/. a francia kp központi bizottsága pénteken, országos értekezlete szombaton és vasárnap tanácskozik párizsban.

a l, humanité hétfői száma vezércikkben válaszol giscard d, estaing köztársasági elnöknek, aki szerint a kommunista párt - mint azt az abc amerikai televízióknak adott újévi nyilatkozatában kifejtette - jelentősége és befolyása csökkenni fog a következő években franciaországban. a közvéleménykutatások ennek ellenkezőjét bizonyítják, a párt taglétszáma pedig most a legmagasabb a felszabadulás óta, elérték a 620 ezret - írja a lap.

-. -

kk 43. carter indiában -3.

vz/um bs u j - d e l h i , 1978. január 2./mti/

james carter amerikai elnök hétfőn késő délelőtt virágot és koszorút helyezett el mahatma gandhinak, india atyjának sírjánál. egyszerű márványlap jelzi a helyet, ahol gandhi hamvai találhatóak. a modern india megalapítóját éppen harminc évvel ezelőtt, 1948 januárjában gyilkolták meg.

carter elnök két kötetet kapott ajándékba gandhi beszédeiből és írásaiból, mindkettőt morardzsi deszai indiai kormányfő dedikálta.

mint már jelentettük, carter és deszai hétfőn reggel másodszer is találkozott és véleményt cserélt számos nemzetközi kérdésről. a közel-keleti válsággal kapcsolatban az indiai kormányfő közölte vendégével, hogy a térség tartós békéje csak akkor válik lehetségessé, ha izrael kivonul a megszállt arab területekről.

/folyt.köv./

- 40 -

19.18/um

R

kk 43. /carter ...folyt./um

„afrika szarváról”, szólva carter kijelentette, hogy az egyesült államok nem fog fegyvert szállítani sem szomáliának, sem pedig etiópiának. deszai tagadta azokat a hírügynökségi jelentéseket, amelyek szerint india a szembenálló felek bármelyikének fegyvert szállítana. dél-afrikát illetően egyetértésüket hangoztatták abban, hogy a végső megoldásnak „összhangban kell állnia a többség törekvéseivel”,.

a kínai-amerikai kapcsolatok kérdésében reményüket fejezték ki, hogy azok javulása folytatódhat a más országokhoz fűződő kapcsolatok károsodása nélkül.

a leszerelés kérdéseiről szólva carter és deszai egyaránt hangsúlyozta, hogy az ENSZ-közgyűlés májusban esedékes rendkívüli leszerelési ülészaka előtt konzultációkat kell folytatni. /upi, afp/

-. -

kk 44. nszk - egyiptom

fm/um bs b o n n , k a i r ó , 1978. január 2. /mti/

pokolgépes merényletet kíséreltek meg hétfőn egyiptom bonni nagykövetségének épülete ellen. a nagykövetség egyik alkalmazottjának az utolsó pillanatban sikerült elszakítani a két kilónyi robbanóanyaghoz - amely a rendőrség szerint két perccel később robbant volna - kapcsolt égő gyújtózsínort. /afp/

a hivatalos látogatáson egyiptomban tartózkodó helmut schmidt nyugatnémet kancellár hétfőn asszuánban kétórás eszmecserét folytatott mohammed sziad barre szomáliai elnökkel. bölling kormányzóvivő szerint a két államférfi áttekintette az afrikai kontinens időszerű problémáit, s megvitatta az „afrika szarvában”, fennálló helyzetet.

/folyt.köv./

- 41 -

19.30/um

R

kk 44. /nszk -...folyt./um

schmidt kancellár a szomáliai államfővel tartott megbeszélése után találkozott a magánjellegű látogatáson egyiptomban tartózkodó edward heath volt brit miniszterelnökkel./dpa/

bonnban armin grünewald helyettes kormányzóvivő hétfőn kijelentette: „e pillanatban, nem indokolt a felvetés, hogy carter elnök és schmidt kancellár szerdán egyiptomban találkozik, s nincs tudomása arról sem, hogy washington a carter-schmidt találkozót hivatalosan kérte volna.

az afp francia hírügynökség ezzel szemben úgy értesült, hogy schmidt kancellár szeretne találkozni carterrel, aki szerdán reggel az asszuáni repülőtéren tárgyal anvar szadat egyiptomi államfővel. /afp/

-. -

kk.45. carter és reddy pohárköszöntője

fm/fm/ok bs u j d e l h i, 1978. január 2./mti/

nilam szandzsiva reddy indiai köztársasági elnök hétfőn este diszvacsorát adott - a vasárnap 48 órás hivatalos látogatásra új delhibe érkezett - james carter amerikai elnök tiszteletére.

carter a vacsorán mondott pohárköszöntőjében egyebek között kijelentette, „igen elégedett, azzal a fogadtatással, amelyben az indiai nép megérkezésekor részesítette őt, s örömmel tölti el az a tény, hogy olyan országban tartózkodhat, amely „a demokráciájáról, a szólás- és sajtószabadságról, ugyanazokat az eszméket vallja, mint ő.

reddy indiai államfő pohárköszöntőjében szükségesnek mondta, hogy minden ország „határozottan kötelezze el magát a nukleáris fegyverek világméretű csökkentésének és kiküszöbölésének folyamatában, „megerősítette, hogy india a nukleáris technológiát sohasem fogja nem rendeltetésszerűen felhasználni. kifejtette, hogy a nukleáris fegyverek felszámolására irányuló folyamatnak a nukleáris technológia birtokában lévő hatalmakra is ki kell terjednie, s ezeknek „óvakodniuk kell attól, hogy a tudománynak ezt az eszközt katonai célokra használják fel, „.

/folyt.köv./

- 42 -

R

kk.45./ carter 1. folyt./-ok

morardzsi deszai indiai miniszterelnök elfogadta carter amerikai elnök meghívását, hogy látogasson el az egyesült államokba. a látogatás időpontjában később állapotnak meg./afp/

x x x

az egyesült államok elnöke kedden indiából egynapos hivatalos látogatásra szaud-arábiába utazik./reuter/

-. -

kk.46. szaljut - 6.

ék/ok nt m o s z k v a, 1978. január 2./mti/

két szám volt olvasható az új esztendő első munkanapján a repülésirányító központ számos villanyujságjainak egyikén: 96 és 24. a szaljut-6 tudományos űrállomás 96., a szojuz-26 űrhajó pedig 24. napja keringett földkörüli pályán hétfőn.

romanyenko és grecko hétfőn orvosi kísérletekkel kezdte meg 4. munkahetét a világűrben. az űrhajósok a „bibic,, elnevezésű vakumruhát felöltve a szív- és véreredényrendszer működésével kapcsolatos kísérleteket végeztek.

az orvosi ellenőrzés tanúsága szerint a legénység kitűnő egészségnek örvend. romanyenko érverése 65, greckoé 60 percenként. vérnyomásuk 130/65, illetve 120/60.

jevgenyij jeliszjev, a szaljut-6-szojuz-26 program vezetője romanyenko és grecko három heti munkájának mérlegét megvonva hétfőn este a szovjet televízióban kijelentette, hogy a legénység akár szabad idejének terhére, akár a munka intenzitását fokozva óramű pontossággal teljesíti az előírt repülési és tudományos-kutatási tervet. - a múlt héten a szojuz-26 hajtóművét is felhasználva pályamódosítást hajtottak végre, geofizikai és orvos-biológiai kísérleteket folytattak, amelyeket nem teljesen fejeztek be, s a hét első felében elsősorban ez ad további munkát számukra, - mondotta jeliszjev./mti/

-. -

20.00/-ok

- 43 -

R

kk.47. rövid hírek

df/ok bs

1978. január 2./mti/

m o s z k v a: kitüntetések

piotr gyemicsevet, az szkp kb politikai bizottságának ^{pót} tagját, a szovjetunió kulturális miniszterét 60. születésnapja alkalmából az szkp és a szovjet állam előtt szerzett érdemeiért az októberi forradalom érdemrenddel tüntették ki; ivan ivanovics bogyult, a moldvai kommunista párt kb első titkárát 60. születésnapja alkalmából Lenin-renddel tüntették ki./taszsz/

t e h e r á n: ziaul hak

ziaul hak tábornok, a pakisztáni katonai kormányzat vezetője hétfőn egynapos látogatásra teheránba érkezett. itt-tartózkodása során megbeszéléseket folytat az iráni vezetőkkel a két ország közötti kapcsolatokkal összefüggő kérdésekről./dpa, upi/

p e k i n g: edward kennedy

edward kennedy, amerikai demokratapárti szenátor hétfőn meglátogatta a kínai nagyfalat. kétden megbeszéléseket folytat li csiang külkereskedelmi miniszterrel és huang hua külügyminiszterrel./reuter/

s z ó f i a: kitüntetés

georgi dimitrov érdemrenddel tüntette ki a bolgár államtanács luis carlos prestes-t, a brazil kommunista párt központi bizottságának főtítkárát. a magas kitüntetést prestes a nemzetközi kommunista és munkásmozgalomban szerzett érdemeinek elismeréseképpen, 80. születésnapja alkalmából kapta./mti/

20.05/-ok

- 44 -

R

kk 48. repülőgépszerencsétlenség - fejlemények

csr/bm um bs

b o m b a y , 1978. január 2./mti/

a vasárnap este bombay közelében felszállás után felrobbant és a tengerbe zuhant boeing-747 repülőgép 190 utasa közül csak 17-nek a holttestét találták meg a tengerben. az indiai légitársaság gépén tulnyomórészt indiaiak utaztak, de volt köztük két amerikai és 9 arab utas is.

a katasztrófa okát még nem sikerült megállapítani. az indiai légitársaság szóvivője hétfőn nem volt hajlandó nyilatkozni azzal a feltevésével kapcsolatban, hogy esetleg szabotázs okozhatta a gép felrobbanását. közölte, hogy a katasztrófa okát csak akkor tudják megállapítani, ha a roncsok jelentős részét megtalálták és kihalászták a tengerből. az utasszállító gép egyébként motorhiba miatt 12 órás késésben volt.

a vasárnapi katasztrófát india eddigi legsúlyosabb repülőgépszerencsétlenségének minősítik. a santa cruz repülőtéren, ahonnan a gép felszállt, 1976-ban lezuhant egy belföldi járat - ez a szerencsétlenség 95 emberéletet követelt. 1975-ben felszállás közben kigyulladt az air france egy jumbo-jet óriásgépe. az utasok mind megmenekültek, de a gép elégett./reuter, afp/

--

kk 49. két afrikai hír

ku/um bs

1978. január 2. /mti/

k h a r t o u m

mohammed sziad barre, a szomáli demokratikus köztársaság elnöke hétfőn kétnapos látogatásra szudánba érkezett. vendéglátójával, gaafar nimeri szudáni elnökkel az „afrika szarvának”, nevezett térség helyzetéről tárgyalt. szudán csaknem 1800 kilométeres szakaszon határos etiópiával, amely ellen szomália „hadüzenet nélküli háborút”, folytat.

a szudáni hírügynökség „váratlannak”, nevezte sziad barre látogatását. /upi/

/folyt.köv./
20.25/um

- 45 -

R

kk 49. /két afrikai...folyt./um

b r a z z a v i l l e

a kongói népi köztársaságban forradalmi különbiróságot állítottak fel, amely ítéletet hoz majd a ngouabi elnök elleni merényletben való részvétellel vádolt személyek ügyében - jelentették be hétfőn a nyugat-afrikai ország fővárosában. az elnököt tavaly márciusban gyilkolták meg.

a kedden kezdődő per tárgyalásáról a rádió és a televízió folyamatosan tájékoztatja majd a lakosságot. /afp/

--

kk.50. prestes - szovjet üdvözet

a-it/ok br m o s z k v a, 1978. január 2./mti/

az szkp központi bizottsága üdvözölte luis carlos prestest, a brazil kommunista párt központi bizottságának főtitkárát, aki most ünnepli 80. születésnapját.

a szovjet kommunisták, a szovjet nép, a brazil munkásosztály állhatatos harcosaként, elvű internacionalistaként, az szkp és a szovjet állam őszinte barátjaként tartja számon luis carlos prestest, nagyra értékeli hozzájárulását a két párt és a két nép közötti barátság erősítéséhez -, hangsúlyozza az üdvözet./taszsz/

kk.51. rhodesiai hadművelet

a-it/ok br m a p u t o, 1978. január 2./mti/

sikeres hadműveletet hajtottak végre a zimbabwe hazafias front katonái a délnyugat-rhodesiai chiredsi körzetében. a front maputóban nyilvánosságra hozott közleménye szerint a rajtaütés során lerombolták a fajvédő rezsim egyik bűntetőtáborát és kiszabadítottak 80 foglyot, akik csatlakoztak a szabadságharcosokhoz./taszsz/

21.30/-ok

- 46 -

kk.52. külpolitikai hireink jegyzéke 16.00 órától zárásig

ok bs

1978. január 2.

30. carter indiában - taszsz
31. kambodzsai nagykövet
32. l, humanité - indokina /részben. szerk.táj.!
33. vietnami-thai légügyi megbeszélések
34. willy brandt cikke
35. szovjetunió - ingyenes tankönyvek
36. olaszország - mozgalmas hét
37. közel-keleti hírek
38. cia - tudósok
39. törökország
40. chilei népszavazás - elutasító állásfoglalások
41. indokina hadseregek /szerk.táj./
42. francia belpolitika
43. carter indiában - 3.
44. nszk - egyiptom
45. carter és reddi pohárköszöntője
46. szaljut-6.
47. rövid hírek
moszkva: kitüntetések
teherán: ziaul hak
peking: edward kennedy
szófia: kitüntetés
48. repülőgépszerencsétlenség - fejlemények
49. két afrikai hír
50. prestes - szovjet üdvözet
51. rhodesiai hadművelet
52. hírjegyzék
/mti/

22.00/-ok

- 47 -

v é g e

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor

szerkesztették: kopreda dezső, patak károly, pirtyi sándor,
nyárádi róbert, barabás miklós

71

60.010/v

M.T.I.

Szerkeszti a **Külpolitikai Szerkesztőség**

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

1978. január 3./mti/k e d d

kk 1. várható

km/pg kd

1978. január 3./mti/

r i j a d:

carter amerikai elnök érkezése

p á r i z s:

giscard d,estaing fogadja waldheim ensz-
főtitkárt

m o s z k v a:

emil wojtaszek lengyel külügyminiszter látoga-
tása

a n k a r a:

török kormányalakítási tárgyalások
/esetleg megalakulása/

k u a l a

l u m p u r: nguyen duy trinh vietnami külügyminiszter lá-
togatása

l o n d o n:

cellaghan 10 napos ázsiai körutra indul

/mti/

-1-

07.15/pg

Nm 7:50